

Giftfritt 2050 – En omöjlig ekvation?

Houston! We have a problem!

- ”Med nuvarande takt är vi klara med klass 1 år 2079 och år 2129 med klass 2”
- Varför?
- Tar man inte sitt ansvar?
- Är kostnaden hindrande?
- Beror det på osäkerhet?
- Är arbetet ineffektivt?
- Finns det lösningar?

Undviker man ansvaret?

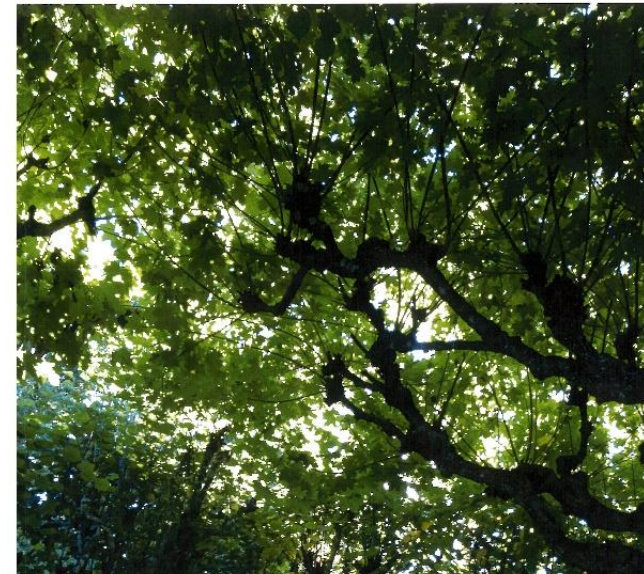
- Om årtalen 2079 och 2129 skulle vara korrekta borde endast 1% klass 1 och < 1% av klass 2 saneras varje år.
- Beräkningen förefaller baseras på att sanering endast skedde med statliga medel.
- Finns indikation på att saneringstakten är snabbare för de områdena.

- 2012 – 90 % av saneringarna av klass 1 betalades av VU
- 2014 – 50 % av klass 1 och största andelen av klass 2
- Indikerar att de kostnader som tas – tas av VU.

- 2012 – 20% av klass 1 åtgärdades
- 2014 – 20% av klass 1 och 2 åtgärdades
- Även lågt räknad borde klass 1 och klass 2 vara klara i god tid innan 2050!
- Men vad händer med övriga områden - 80%?

Är kostnaden ett problem?

- Ja!
  - Snittkostnad 26-49 miljoner kronor
  - Mediankostnaden 11-15 miljoner kronor
  - Klass 1-2 = 390-735 miljarder kronor
  - Klass 1-2 = 165-225 miljarder kronor
- Med statliga anslag – hundratals år
- Privata anslag - ?
  - 100% privat täckning
  - Snittkostnad 3 miljoner kr per sanering
  - Tillskott på > 7 miljarder kr/år
  - Snittkostnad 11 miljoner kr per sanering
  - Tillskott på > 27 miljarder kr/år

OKTOBER 2014

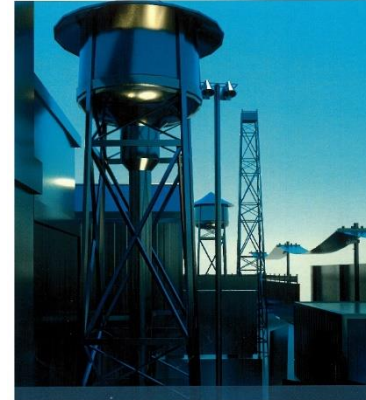
Effektivitet i statliga saneringar
slutförda år 2008 till 2013

Utredning av användningen av
statens bidragsmedel för sanering
av förorenade områden

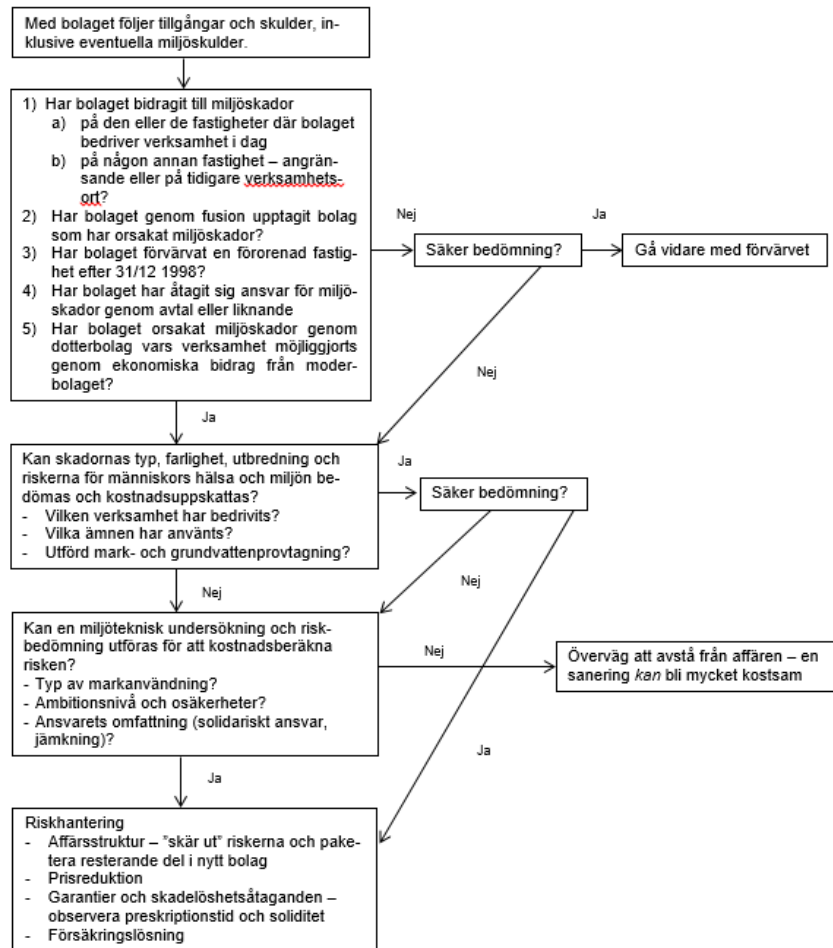
Osäkerheten

- Det tar 3,8 år i medeltal (median 3,1 år)
- Utredningstiden lika lång.
- Utredningskostnaden är 2,1 miljoner kronor i medeltal (median 1,2 miljoner kr)
- Rättspraxis skapar osäkerhet för företag men också incitament
- Dock inte självklart de incitament man kanske vill se
  - ”Syftet med reglerna i 10 kap är att få till stånd sanering av förorenade områden utan att detta belastar statskassan mer än nödvändigt”
  - ”Ansvarsgenombrottsdomen” Proton innebär att företag bör sätta verksamheter i konkurs så snabbt som möjligt
  - Ansvaret går så långt att man uppfattar det som ”guilt by association” – SME-företagen avstår från affärer för att undvika ansvar
  - Mark som kan ha ”smittats” undviks – jungfrulig mark tas i anspråk

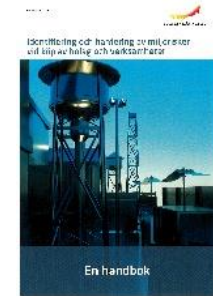
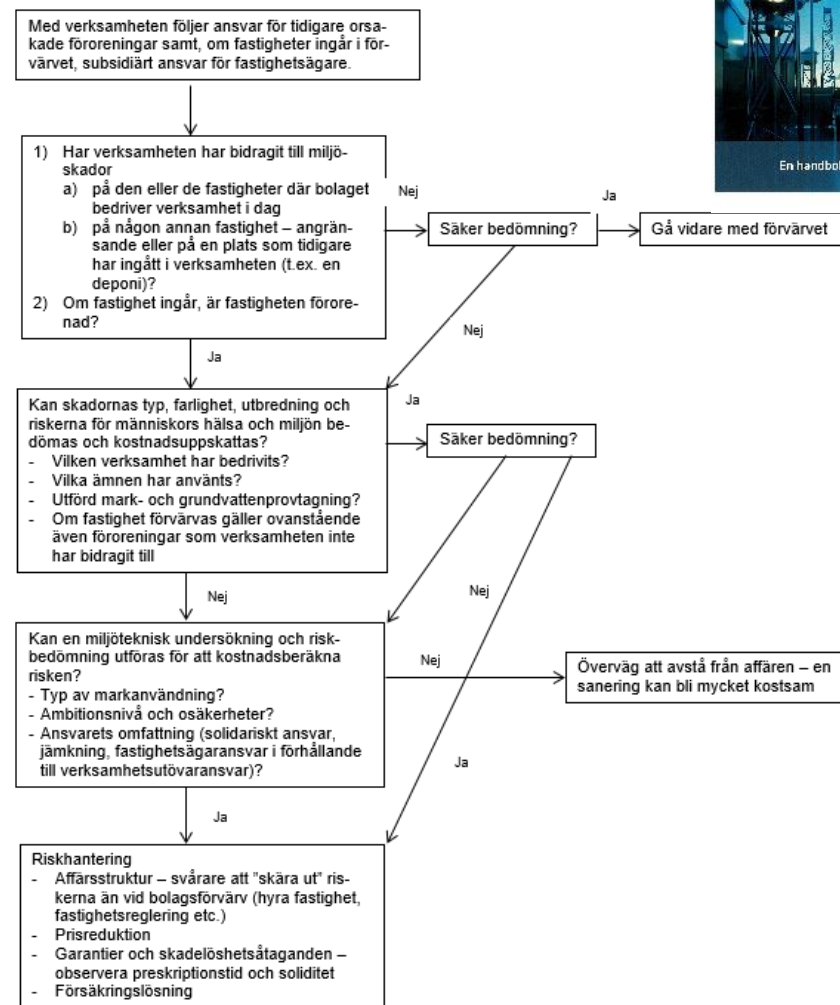

Inte alltid så enkelt...

Bilaga 1 – bolagsförvärv

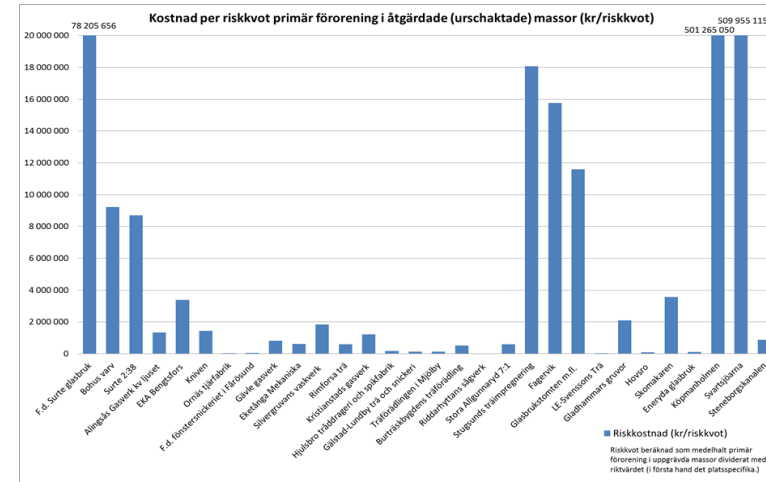

Bilaga 2 – verksamhetsförvärv

Effektivt?

- Svårt att jämföra saneringar mellan varandra – kvicksilver, koppar
- Riskkvotsanalys - Riskkostnad
  - Normaliserat ämnens farlighet
  - Kostnad i förhållande till risk
- Total kostnad 1,6 miljarder kronor
- 8 av 30 = 900 miljoner – kvot > 8 miljoner kr
- 1 av 30 = 300 miljoner – kvot < 4 miljon kr
- 20 av 30 = 400 miljoner – kvot < 2 miljoner kr
  - (varav majoriteten < 1 miljon kr)
- Riskbedömning
  - Hur bedöma exponering, tröskeeffekter mm?
- Hur hög är riskaversionen?
  - Tolererar vi risk – är värderingen optimal?
- I de undersökta användes 56% av pengarna för att ”skydda” 12% av berörda

En omöjlig ekvation? Vad göra?

- Omöjlig ekvation? – Nja
- Kan vi uppnå bättre resultat? - Absolut
- Fondlösningar?
- **Utreda samhällsekonomiska konsekvenser och möjliga nyttor förutsättningslöst**
  - Vi bör se till att få ut så mycket som möjligt för pengarna oavsett vem som betalar.
  - Prioriteringar – jmf riskkvot
  - Mindre kostsamma åtgärder – högre utsträckning administrativa skyddsåtgärder
- **Avtal**
  - Mark som kan ha värde men inte tillräckligt för kostnaden
  - Mark som VU inte kan sanera själv – dela kostnaden
- **Ansvarsbestämmelserna**
  - Miljörätten ställer andra principer på huvudet – konsekvenser som blir negativa (aktiebolagsrätten, omsättning, mark)
- **Ökade statliga medel**

Länkar och kontaktuppgifter

- **Effektivitet i statliga saneringar slutförda år 2008-2013**
http://www.svensktnaringsliv.se/material/rapporter/effektivitet-i-statliga-saneringar-slutforda-ar-2008-2013_601944.html
- **Identifiering och hantering av miljörisker vid köp av bolag och verksamheter - En handbok**
http://www.svensktnaringsliv.se/material/rapporter/identifiering-och-hantering-av-miljorisker-vid-kop-av-bolag-och-v_609488.html
- **Effektivare sanering av förorenade områden**
http://www.svensktnaringsliv.se/material/rapporter/reformforslag-15-effektivare-sanering-av-fororenade-omraden_582708.html
- **Dokumentärfilm: Ingen tid att förlora – En film om mänsklighetens stora utmaningar**
https://www.svensktnaringsliv.se/fragor/miljo-energi-klimat/ingen-tid-att-forlora_658571.html
- **Nicklas Skår: nicklas.skar@svensktnaringsliv.se**

